

Wymagania edukacyjne -podstawy przedsiębiorczości

1) Cele kształcenia – wymagania ogólne

- I. Komunikacja i podejmowanie decyzji.
Uczeń wykorzystuje formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej; podejmuje decyzje i ocenia ich skutki, zarówno pozytywne, jak i negatywne.
- II. Gospodarka i przedsiębiorstwo. Uczeń wyjaśnia zasady funkcjonowania przedsiębiorstwa i sporządza prosty biznesplan; charakteryzuje mechanizmy funkcjonowania gospodarki i instytucji rynkowych oraz rolę państwa w gospodarce; analizuje aktualne zmiany i tendencje w gospodarce świata i Polski; rozróżnia i porównuje formy inwestowania i wynikające z nich ryzyko.
- III. Planowanie i kariera zawodowa. Uczeń opisuje mocne strony swojej osobowości; analizuje dostępność rynku pracy w odniesieniu do własnych kompetencji i planów zawodowych.
- IV. Zasady etyczne. Uczeń wyjaśnia zasady etyczne w biznesie i w relacjach pracownik-pracodawca, potrafi ocenić zachowania pod względem etycznym.

2) Treści nauczania – wymagania szczegółowe

1. Człowiek przedsiębiorczy. Uczeń:

- 1) przedstawia cechy, jakimi charakteryzuje się osoba przedsiębiorcza;
- 2) rozpoznaje zachowania asertywne, uległe i agresywne; odnosi je do cech osoby przedsiębiorczej;
- 3) rozpoznaje mocne i słabe strony własnej osobowości; odnosi je do cech osoby przedsiębiorczej;
- 4) charakteryzuje swoje role społeczne i typowe dla nich zachowania;
- 5) zna korzyści wynikające z planowania własnych działań i inwestowania w siebie;
- 6) analizuje przebieg kariery zawodowej osoby, która z godnością i zasadami etyki odniosła sukces w życiu zawodowym;
- 7) podejmuje racjonalne decyzje, opierając się na posiadanych informacjach, i ocenia skutki własnych działań;
- 8) stosuje różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska;
- 9) przedstawia drogę, jaką dochodzi się do własnych praw w roli członka zespołu, pracownika, konsumenta;
- 10) zna prawa konsumenta oraz wymienia instytucje stojące na ich straży; przedstawia zasady składania reklamacji w przypadku niezgodności towaru z umową;
- 11) odczytuje informacje zawarte w reklamach, odróżniając je od elementów perswazyjnych; wskazuje pozytywne i negatywne przykłady wpływu reklamy na konsumentów.

2. Rynek – cechy i funkcje. Uczeń:

- 1) charakteryzuje społeczne i ekonomiczne cele gospodarowania, odwołując się do rzykładów z różnych dziedzin;
- 2) rozróżnia czynniki wytwórcze (praca, przedsiębiorczość, kapitał, ziemia i informacja) i wyjaśnia ich znaczenie w różnych dziedzinach gospodarki;
- 3) wymienia podstawowe cechy, funkcje i rodzaje rynków;
- 4) wyjaśnia okrężny obieg pieniądza w gospodarce rynkowej;
- 5) omawia transformację gospodarki Polski po 1989 r.;
- 6) charakteryzuje czynniki wpływające na popyt i podaż;
- 7) wyznacza punkt równowagi rynkowej na prostych przykładach.

3. Instytucje rynkowe. Uczeń:

- 1) rozróżnia formy i funkcje pieniądza;

- 2) wyjaśnia rolę, jaką w gospodarce pełnią instytucje rynkowe: bank centralny, banki komercyjne, giełda papierów wartościowych, fundusze inwestycyjne, firmy ubezpieczeniowe, fundusze emerytalne;
- 3) oblicza procent od kredytu i lokaty bankowej, ocenia możliwość spłaty zaciągniętego kredytu przy określonym dochodzie;
- 4) wyjaśnia mechanizm funkcjonowania giełdy papierów wartościowych na przykładzie Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie;
- 5) wskazuje różnicę między różnymi rodzajami papierów wartościowych;
- 6) wymienia podstawowe wskaźniki giełdowe i wyjaśnia ich wagę w podejmowaniu decyzji dotyczących inwestowania na giełdzie;
- 7) rozróżnia formy inwestowania kapitału i dostrzega zróżnicowanie stopnia ryzyka w zależności od rodzaju inwestycji oraz okresu inwestowania;
- 8) oblicza przewidywany zysk z przykładowej inwestycji kapitałowej w krótkim i długim okresie;
- 9) charakteryzuje system emerytalny w Polsce i wskazuje związek pomiędzy swoją przyszłą aktywnością zawodową, a wysokością emerytury;
- 10) analizuje oferty banków, funduszy inwestycyjnych, firm ubezpieczeniowych i funduszy emerytalnych.

4. Państwo, gospodarka. Uczeń:

- 1) wymienia i charakteryzuje ekonomiczne funkcje państwa;
- 2) opisuje podstawowe mierniki wzrostu gospodarczego;
- 3) przedstawia przyczyny i narzędzia oddziaływania państwa na gospodarkę;
- 4) wymienia źródła dochodów i rodzaje wydatków państwa;
- 5) wyjaśnia wpływ deficytu budżetowego i długu publicznego na gospodarkę;
- 6) charakteryzuje narzędzia polityki pieniężnej;
- 7) identyfikuje rodzaje inflacji w zależności od przyczyn jej powstania oraz stopy inflacji;
- 8) wyjaśnia wpływ kursu waluty na gospodarkę i handel zagraniczny;
- 9) charakteryzuje zjawiska recesji i dobrej koniunktury w gospodarce;
- 10) wyszukuje informacje o aktualnych tendencjach i zmianach w gospodarce świata i Polski;
- 11) wskazuje największe centra finansowe i gospodarcze na świecie;
- 12) ocenia wpływ globalizacji na gospodarkę świata i Polski oraz podaje przykłady oddziaływania globalizacji na poziom życia i model konsumpcji.

5. Przedsiębiorstwo. Uczeń:

- 1) charakteryzuje otoczenie, w którym działa przedsiębiorstwo;
- 2) omawia cele działania przedsiębiorstwa oraz sposoby ich realizacji;
- 3) sporządza projekt własnego przedsiębiorstwa oparty na biznesplanie;
- 4) rozróżnia podstawowe formy prawno-organizacyjne przedsiębiorstwa;
- 5) opisuje procedury i wymagania związane z zakładaniem przedsiębiorstwa;
- 6) omawia zasady pracy zespołowej i wyjaśnia, na czym polegają role lidera i wykonawcy; omawia cechy dobrego kierownika zespołu;
- 7) identyfikuje i analizuje konflikty w zespole i proponuje metody ich rozwiązania, szczególnie w drodze negocjacji;
- 8) omawia etapy realizacji projektu oraz planuje działania zmierzające do jego realizacji;
- 9) charakteryzuje zachowania etyczne i nieetyczne w biznesie krajowym i międzynarodowym;
- 10) charakteryzuje czynniki wpływające na sukces i niepowodzenie przedsiębiorstwa.

6. Rynek pracy. Uczeń:

- 1) omawia mierniki i skutki bezrobocia dla gospodarki oraz sposoby walki z bezrobociem;
- 2) wyjaśnia motywy aktywności zawodowej człowieka;
- 3) analizuje własne możliwości znalezienia pracy na rynku lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim;

- 4)wyszukuje oferty pracy, uwzględniając własne możliwości i predyspozycje;
- 5)rozdziela sposoby zatrudnienia pracownika i interpretuje podstawowe przepisy Kodeksu pracy, w tym obowiązki i uprawnienia pracownika i pracodawcy;
- 6)sporządza dokumenty aplikacyjne dotyczące konkretnej oferty pracy;
- 7)przygotowuje się do rozmowy kwalifikacyjnej i uczestniczy w niej w warunkach symulowanych;
- 8)charakteryzuje różne formy wynagrodzeń i oblicza swoje wynagrodzenie brutto i netto; wypełnia deklarację podatkową PIT, opierając się na przykładowych danych;
- 9)rozdziela zachowania etyczne i nieetyczne w roli pracodawcy i pracownika; wyjaśnia zjawisko mobbingu w miejscu pracy oraz przedstawia sposoby przeciwdziałania.

3)Formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:

- Praca klasowa
- Odpowiedź ustna
- Aktywność
- Kartkówka
- Prezentacje multimedialne
- Praca zespołowa
- Praca domowa
- Osiągnięcia w konkursach, olimpiadach
- Prace pisemne
- Pozyskiwanie informacji z różnych źródeł

4)Kryteria oceniania

Na ocenę celującą uczeń powinien:

- Posiadać wiedzę wykraczającą poza przewidzianą w podstawie programowej
- Samodzielnie rozwijać się poprzez udział w projektach, konferencjach, kursach poza szkołą
- Wykazywać szczególne zainteresowanie przedmiotem oraz znajomością literatury popularno-naukowej dotyczą treści omawianych na lekcjach
- Uczestniczyć i osiągać sukcesy w konkursach i olimpiadach właściwych dla przedmiotu
- Podejmować się wykonywania zadań dodatkowych (indywidualnie lub zespołowo), znacznie wykraczających poza podstawę programową

Na ocenę bardzo dobrą uczeń powinien:

- Opanować pełny zakres wiadomości określony podstawą programową
- Wykazywać zainteresowanie przedmiotem oraz literaturą popularno-naukową dotyczącą omawianych treści
- Orientować się w bieżących wydarzeniach gospodarczych zachodzących zarówno w kraju jak i za granicą
- W sposób twórczy rozwiązywać zadania problemowe
- Kierować się dobrem ogółu przy podejmowaniu decyzji, negocjować stanowisko, osiągać kompromis
- Kierować pracą zespołu
- Sprawnie posługiwać się zdobytymi umiejętnościami
- Umieć samodzielnie wyszukiwać aktualnych informacji w różnych źródłach oraz je selekcjonować
- Uczestniczyć w konkursach i olimpiadach właściwych dla przedmiotu
- Aktywnie uczestniczyć w zajęciach

Na ocenę dobrą uczeń powinien:

- Rozumieć treści omawiane na lekcjach, potrafi wyjaśnić je innym
- Uogólniać i formułować wnioski
- Poprawnie rozwiązywać zadania problemowe
- Charakteryzować zagadnienia i procesy zgodne z tematyką zajęć
- Samodzielnie rozwiązywać zadania przewidziane programem
- Korzystać z poznanych w czasie zajęć źródeł wiedzy
- Umieć poprawnie wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce
- Wykazywać zainteresowanie omawianą na lekcjach problematyką
- Aktywnie uczestniczyć w lekcji

Na ocenę dostateczną uczeń powinien:

- Rozumieć polecenia i instrukcje
- Zapamiętać podstawowe wiadomości dla danego działu tematycznego
- Dokonywać selekcji i porównania poznanych zjawisk
- Samodzielnie i poprawnie wykonywać proste ćwiczenia i zadania
- Wymienić i omawiać podstawowe prawa, instytucje, funkcje
- Umieć wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce
- Aktywnie uczestniczyć w pracach i zadaniach zespołowych

Na ocenę dopuszczającą uczeń powinien:

- Z pomocą nauczyciela zrozumieć i wykonać polecenia
- Zapamiętać wiadomości konieczne do elementarnej orientacji w treściach danego działu tematycznego i z pomocą nauczyciela umieć je odtworzyć
- Poprawnie z pomocą nauczyciela rozpoznawać, nazywać, klasyfikować poznane pojęcia, zjawiska, procesy, dokumenty
- Wykonywać samodzielnie lub z pomocą nauczyciela proste ćwiczenia i zadania
- Współpracować w zespole w trakcie wykonywania zadań
- Uczestniczyć w zajęciach

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń który:

- Nie opanował wiedzy i umiejętności określonych podstawą programową
- Nie radzi sobie z najprostszymi zadaniami praktycznymi i teoretycznymi nawet przy pomocy nauczyciela
- Nie wykazuje żadnej aktywności ukierunkowanej na uzupełnienie braków

5) Ustalanie ocen śródrocznych i końcowych

- Ocena śródroczna i końcowa nie jest średnią arytmetyczną ocen bieżących
- Przy ustalaniu oceny rocznej brane są pod uwagę oceny z I i II semestru

Inne regulacje dotyczące oceniania zawarte są w Statucie Szkoły